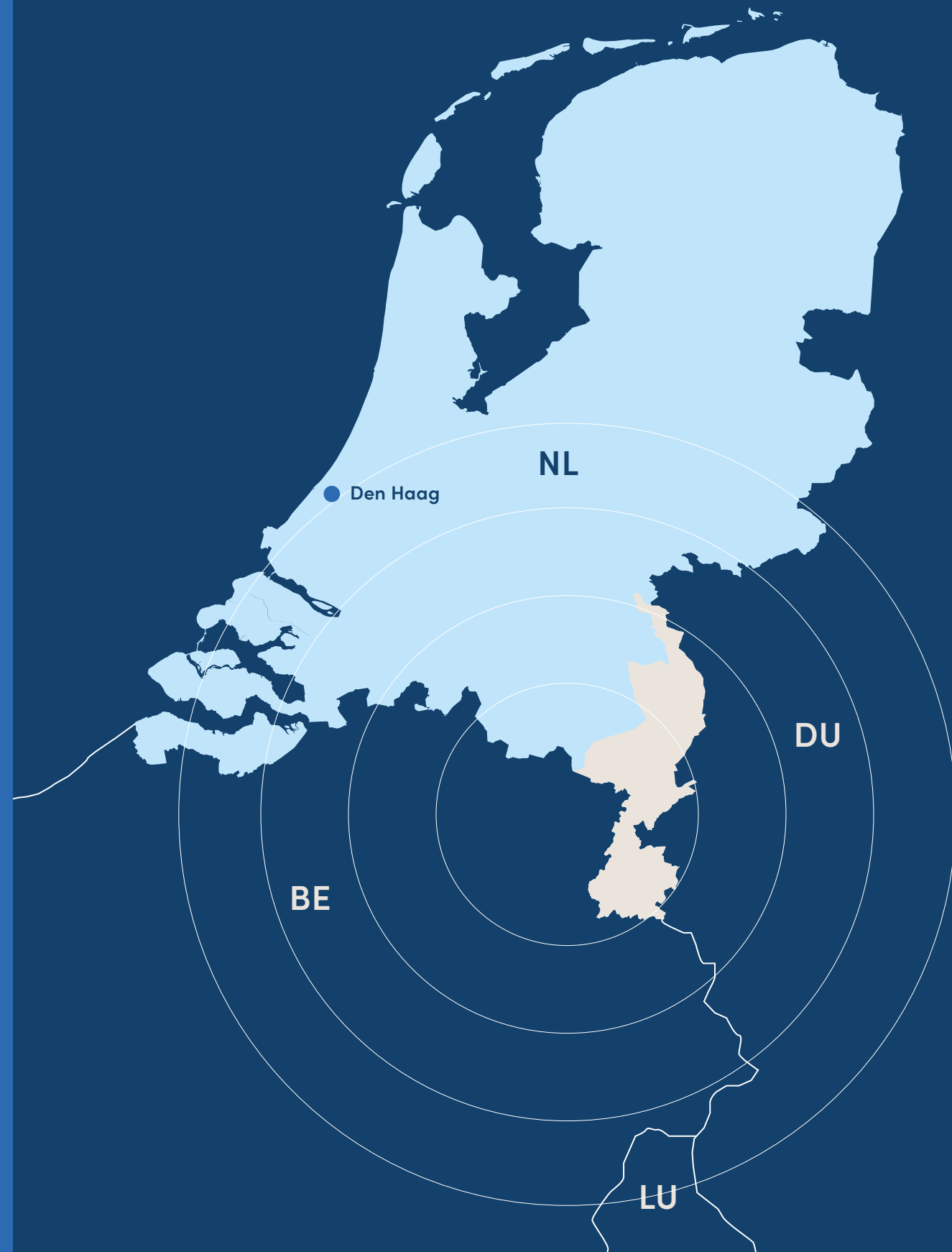

Limburgse kansen voor heel Nederland 2.0

provincie
Limburg

Inhoudsopgave

Introductie	6
Chemelot	8
Energie van en voor Limburg	14
Limburg Centraal	20
Sociaal en veerkrachtig Limburg	26
Landelijk gebied Limburg	30
Limburgse Defensie Agenda	36
Trinationaal onderwijs en arbeidsmarkt	40
Einstein Telescope	46

Introductie

Met scherpe proposities die provinciale daadkracht verbinden aan nationale prioriteiten, laat Limburg zien wat de regio voor Nederland kan betekenen. Als ambitieuze en grensverleggende provincie nemen we initiatief én reiken we het Rijk de hand om duurzame coalities te vormen, doorbraken te realiseren en Nederland vooruit te helpen. Hier werken we aan grensverleggende wetenschap, toekomstbestendige industrie en een eerlijke energietransitie. We investeren in trinationalaal onderwijs, kennis en een arbeidsmarkt over grenzen heen, versterken onze infrastructuur en bereikbaarheid en benutten de kracht van stad én landelijk gebied. Tegelijkertijd bouwen we aan voldoende woningen en aan een sociale, gezonde en veilige leefomgeving voor alle Limburgers. Daarmee is Limburg niet alleen een regio waar nationale opgaven samenkomen, maar ook een proeftuin waar oplossingen voor Nederland in de praktijk worden gebracht.

Onze ligging in het hart van Europa, sterke internationale netwerken, toonaangevende kennisinstellingen en kenmerkende doe-mentaliteit geven Limburg een bijzondere positie. Hier kunnen we oplossingen ontwikkelen en versnellen die bijdragen aan de brede welvaart, strategische autonomie en economische weerbaarheid van Nederland en Europa. Van toekomstgerichte dorpen en steden tot innovatieve campussen en industrieclusters: *Limburg laat zien dat grote transitie concreet kunnen worden gemaakt.*

Deze brochure bundelt acht strategische proposities waarmee Limburg verantwoordelijkheid neemt én het Rijk uitnodigt tot partnerschap. Met gericht maatwerk, investeringen en ruimte om te vernieuwen kunnen we kansen sneller verzilveren en nationale opgaven dichterbij brengen. Zo bouwen we vanuit Limburg aan een sterk, veerkrachtig en toekomstbestendig Nederland, met Limburg als onmisbare schakel in het hart van Europa.

Chemelot

Industriecluster Chemelot in Sittard-Geleen is van nationaal belang en Europees als geïntegreerd chemiecluster en koploper in de verduurzaming van de industrie. Het is het één van de meest geïntegreerde chemiecomplexen van Europa en levert circa 8.000 directe banen. Chemelot levert een belangrijke bijdrage aan innovatie, strategische autonomie, defensie, gezondheid en de ontwikkeling van een circulaire economie. De verbinding met de Brightlands Chemelot Campus zorgt ervoor dat kennis, innovatie en industriële toepassing op één locatie samenkomen.

Het behoud en de doorontwikkeling van Chemelot zijn essentieel voor een concurrerende, klimaatneutrale en strategisch autonome Nederlandse industrie. Daarvoor moeten op korte termijn cruciale randvoorwaarden worden geborgd: tijdige energie- en grondstoffen-infrastructuur, gericht clustermaatwerk en een stabiel en concurrerend investeringsklimaat.

1

Versnelling van energie- en grondstoffeninfrastructuur

De aanleg van de Delta Rhine Corridor (DRC), versterking van de elektriciteitsinfrastructuur en tijdige beschikbaarheid van waterstof- en CO₂-infrastructuur zijn randvoorwaardelijk voor de verduurzaming en toekomst van Chemelot. Deze verbindingen maken de omschakeling naar duurzame energie en circulaire grondstoffen mogelijk en versterken tegelijkertijd de energiezeekerheid en strategische autonomie van Nederland.

Verdere vertraging van deze infrastructuur, in het bijzonder richting en na 2033, zet investeringen en verduurzamingsprojecten onder druk. Een volwaardige aansluiting van Chemelot op de Delta Rhine Corridor en tijdige realisatie van de benodigde energie-infrastructuur zijn daarom noodzakelijk om Chemelot als strategisch industriecluster voor Nederland en Europa te behouden.

2

Maatwerk voor versnelling industriële verduurzaming

Chemelot heeft behoefte aan clustermaatwerk om de concurrentiepositie te verbeteren en industriële verduurzaming te versnellen. Chemelot heeft hiervoor het clusterplan 'Strategische autonomie door circulaire chemie' opgesteld, gericht op versterking van het concurrentievermogen, verduurzaming, CO₂-reductie en behoud van werkgelegenheid en economische activiteit. Dit integrale plan biedt concrete aanknopingspunten voor afspraken tussen Rijk, Provincie en industrie.

Deze aanpak sluit aan bij de kabinetsinzet op maatwerk voor industrieclusters. Door niet alleen individuele bedrijven, maar juist het geïntegreerde cluster als geheel te benaderen, kunnen verduurzamingsprojecten sneller en effectiever worden gerealiseerd en kunnen onderlinge integratiemogelijkheden optimaal worden benut. Het Rijk en de Provincie Limburg werken daarom intensief samen om op korte termijn tot clustermaatwerkafspraken met de Chemelot-partijen te komen, gericht op verduurzaming én behoud van werkgelegenheid en internationale concurrentiekracht.

3

Level playing field en stabiel investeringsklimaat

De verduurzaming van Chemelot vraagt om miljardeninvesteringen met een lange looptijd. Daarvoor is een voorspelbaar en internationaal concurrerend investeringsklimaat noodzakelijk. Nederlandse bedrijven moeten daarbij kunnen concurreren met industrieclusters in omliggende landen, zonder dat nationale regelgeving of kosten leiden tot een structureel concurrentienadeel ten opzichte van Europese concurrenten.

Limburg vraagt daarom om een stabiel beleids- en regelgevend kader, een Europees level playing field en langjarige zekerheid over de randvoorwaarden voor verduurzaming. Daarmee geeft Nederland bedrijven het vertrouwen om juist hier te investeren in nieuwe, duurzame en circulaire productie en blijft Chemelot een sterke industriële motor voor Limburg én Nederland.

Meer info
via deze
QR code

Energie van en voor Limburg

Met 'Energie van en voor Limburg' kiest Limburg voor een energiesysteem dat betrouwbaar, betaalbaar en toekomstbestendig is. We verbinden de kracht van inwoners en energie-gemeenschappen met die van gemeenten, kennisinstellingen, industrie, netbeheerders en het Rijk. Zo versnellen we de energie-infrastructuur, benutten we lokale energie en warmte beter en zorgen we dat de transitie ook sociaal rechtvaardig is. Daarmee lossen we Limburgse energieopgaven op én versterken we de energiezekerheid, economie en klimaat-ambities van Nederland en de grensregio.

1

Limburg versnelt de energie-infrastructuur

Limburg is een strategisch knooppunt in het Nederlandse en Noordwest-Europese energiesysteem. Via Maasbracht en Chemelot/Graetheide komen nationale, regionale en grensoverschrijdende energiestromen samen. De benodigde infrastructuur, waaronder versterking van het 150kV- en 380kV-net, gelijkstroomverbindingen van Wind op Zee, het waterstofnetwerk, de CO₂-backbone voor Chemelot en de Delta Rhine Corridor, is essentieel voor leveringszekerheid, verduurzaming van de industrie en het verminderen van netcongestie.

De provincie wil hierin meer snelheid en verantwoordelijkheid kunnen nemen, mede indachtig de komende nood-/crisiswetgeving rond netcongestie. Daarvoor is experimenteerruimte van het Rijk nodig om, binnen verantwoorde kaders, procedures te versnellen, alternatieve werkwijzen toe te passen en samen met netbeheerders risico's te durven nemen. Limburg heeft voor verschillende projecten al gronden en besluitvorming voorbereid. Versnelling van Rijkszijde maakt het mogelijk om sneller maatschappelijke en economische waarde te realiseren en versterkt tegelijkertijd de positie van Nederland richting België en Duitsland.

2

Warmte als volwaardig onderdeel van het energiesysteem

Om netcongestie te verminderen en de energietransitie betaalbaar te houden, moeten collectieve warmtenetten een gelijkwaardig speelveld krijgen ten opzichte van individuele, elektrische oplossingen. Een oplossing die voor één huishouden op korte termijn goedkoper lijkt, kan maatschappelijk juist hogere kosten veroorzaken door extra belasting van het elektriciteitsnet en aanvullende infrastructuur.

Daarom wil Limburg keuzes niet alleen per individuele businesscase beoordelen, maar op basis van de brede maatschappelijke kosten en baten en vermeden systeemkosten. Waar duurzame warmte beschikbaar en uitkoppelbaar is, moet benutting daarvan voorrang kunnen krijgen boven verdere elektrificatie. Dat bespaart schaarse netcapaciteit, ruimte en maatschappelijke middelen en maakt versnelling mogelijk. Dit vraagt om passende Rijkskaders en financiering waarin deze maatschappelijke waarde daadwerkelijk wordt meegewogen.

3

Met de PEM bouwen aan een eerlijk en decentraal energiesysteem

Via de Provinciale Energiedienstenmaatschappij (PEM) zet Limburg in op een provinciale energiemarkt waarin het lokaal delen van energie centraal staat. Dit draagt bij aan de impuls die nodig is voor een sociaal rechtvaardige energietransitie met als basis een decentraal energiesysteem. Door het bieden van gerichte kennis en ondersteuning aan initiatieven, worden energiegemeenschappen in wording geholpen om versneld tot wasdom te komen. Zo vergroten we het aanbod van lokale energie en daarmee het lokaal eigenaarschap.

De Provincie werkt hiervoor samen met partijen op de markt en trekt samen op om te komen tot oprichting van de PEM. Tegelijkertijd zet Limburg in op een grootschalige isolatieaanpak die de energielasten structureel verlaagd voor huishoudens die te maken hebben met energiearmoede. Zo landen publieke middelen gericht bij huishoudens die dit het hardst nodig hebben. Dit draagt bij aan het versterken van de sociale cohesie en creëren we draagvlak voor de energietransitie. Deze aanpak sluit aan bij nationale en Europese ambities, waaronder het Social Climate Fund.

Limburg wil hiervoor een gericht partnerschap met het Rijk aangaan om: de PEM aanpak op te schalen, de aanpak van energiearmoede structureel te bestrijden, te laten zien hoe nationale infrastructuur, decentrale energieoplossingen en lokaal eigenaarschap elkaar kunnen versterken, én deze kennis en ervaring te delen met andere regio's. Zo kan Limburg fungeren als voorbeeldregio voor een versnelde én eerlijke energietransitie.

Meer info
via deze
QR code

A photograph of a woman with short brown hair, wearing a red dress and white sneakers, standing on a train platform. She is holding a black rolling suitcase. In the background, a white and blue high-speed train is blurred as it passes. Behind the train is a large, modern building with many windows. A black metal fence separates the platform from the tracks.

Limburg Centraal

Met 'Limburg Centraal' draagt Limburg concreet bij aan de verstedelijking van Zuid-Nederland en de nationale woningbouwopgave, in het hart van de EU. De kern: het realiseren van ruim 30.000 woningen rond de zes Limburgse intercitystations. Met deze verstedelijkingsstrategie werken Rijk, provincie, gemeenten en regionale partners aan een toekomstbestendig woon-, werk- en leefklimaat.

De strategie speelt in op demografische veranderingen en veranderende woonbehoeften en benut de beschikbare ruimte in de Limburgse steden.

Op deze manier versterkt strategische en duurzame verstedelijking de economie, voorzieningen en leefbaarheid in de regio én Nederland.

1

Limburg draagt bij aan verstedelijking Zuid-Nederland

Nederland kent een grote behoefte aan ruimte voor wonen, werken, recreëren en ontmoeten. Het Rijk speelt met de nota Ruimte in op meer sturing en balans, waarbij stedelijke regio's in Noord, Oost en Zuid-Nederland een grotere rol krijgen bij de verstedelijkingsopgaven.

Om een bijdragen te leveren, heeft de provincie Limburg samen met rijks- en lokale partners de 'verstedelijkingsstrategie Limburg Centraal' opgesteld. Deze strategie is gericht op de bouw van 30.000 woningen rondom de zes intercitystations, stimulering van stedelijke economie, leefbaarheid en verblijfskwaliteit van de openbare ruimte.

Limburg intensificeert bovendien de samenwerking met Noord-Brabant en de MRE, met gezamenlijke aandacht voor verdichting rond IC-stations en een integrale, samenhangende aanpak voor de verstedelijking in Zuid-Nederland. Limburg roept op om deze samenwerkingen te bestendigen in de te sluiten Verstedelijkingsagenda Limburg Centraal, waarbij Rijk en Regio samen de strategie tot uitvoering brengen. Dit doen we in de vorm van de nationale-, regionale grootschalige woningbouwlocaties en doorbraaklocaties en economische interactiegebieden waar rijks- provinciale- en lokale middelen gericht worden ingezet. Daarnaast roept Limburg op om de Bovenregionale samenwerking – Rijk, provincie Brabant, Provincie Limburg en MRE – verder te bestendigen. Partijen stellen daartoe een "Bovenregionaal ontwikkelpad" op waarmee inzicht wordt verkregen in de bovenregionale opgaven voor wonen en werken binnen het groeiende Daily Urban System van de Brainport.

2

Grootschalige woningbouw vraagt om passend instrumentarium

Limburg heeft twee 'Grootschalige Woningbouwlocatie met Rijksregie' toegewezen gekregen, te weten Weert en Maastricht. Alle zes de Limburg Centraal steden waren al aangewezen als regionaal grootschalige woningbouwlocatie. Twee daarvan zijn nu ook aangewezen als nationaal grootschalige woningbouwlocatie. Deze twee kunnen nader te bepalen aanspraak maken op het integraal gebiedsbudget en ondersteuningsfaciliteiten.

Belangrijk is dat dergelijke aanwijzingen door het Rijk de samenwerking en gerichte uitvoering van het verstedelijkingsprogramma versterken. Financiering voor gebiedsgerichte maatregelen zoals infrastructuur en voorzieningen, die nodig zijn voor een integrale en toekomstbestendige ontwikkeling van de stationsomgevingen is in alle steden aan de orde.

Limburg Centraal vraagt om maatwerk afspraken voor de regionaal grootschalige woningbouwlocaties. Daarom pleit Limburg, als toewijzing uitblijft, voor een flexibel verstedelijkingsbudget onder provinciale regie, zodat de noodzakelijke verstedelijking samenhangend en toekomstbestendig gerealiseerd kan worden. Op deze manier kan Limburg alsnog bijdrage aan een duurzame en toekomst bestendige oplossing van de nationale woningbouw opgave.

Limburg roept op om samenwerkende steden aan te merken als grootschalige woningbouwlocatie, om de gezamenlijke ambities op het gebied van wonen, economie en leefomgeving waar te maken.

3

Spoorknoop Eindhoven als sleutelproject

Een grondige aanpak van Spoorknoop Eindhoven is cruciaal voor betere (inter)nationale treinverbindingen en de ontsluiting van Limburg richting Aken, Luik, Düsseldorf en de intercitystations in Limburg. Een-derde van de Limburgse woningen ligt namelijk binnen een half uur reistijd van Eindhoven, en vrijwel de hele provincie binnen een uur. Op het moment belemmert spoorknoop Eindhoven daardoor de woningbouwambities in Limburg. Investeren in deze spoorknoop draagt bij aan de (inter)nationale mobiliteit, duurzame infrastructuur en de economische kracht van Zuid-Nederland.

Meer info
via deze
QR code

Sociaal en veerkrachtig Limburg

Limburg laat zien wat mogelijk is wanneer overheden, maatschappelijke organisaties, kennispartners en bewoners hun krachten bundelen. Met 'Sociaal en Veerkrachtig Limburg' bouwen we in acht wijken en dorpen voort op sterke gemeenschappen, lokale initiatieven en bewezen aanpakken. Gezondheid, gelijke kansen, bestaanszekerheid, onderwijs, veiligheid, wonen en leefbaarheid worden daarbij in samenhang aangepakt. De acht gebieden maken de beweging zichtbaar en concreet, maar staan niet op zichzelf. Bestaande kennis, netwerken, initiatieven en bewezen interventies worden verbonden en versterkt.

Provincie Limburg vervult hierin een verbindende rol tussen gemeenten, Rijk en beleidsdomeinen en zorgt voor samenhang en continuïteit. Met investeringen in onder meer de Gezonde Basisschool van de Toekomst en Kansrijke Start wordt voortgebouwd op wat al werkt. Partners hebben zich verenigd in een brede bestuurlijke alliantie en kiezen voor een langjarige inzet van minstens vijftien jaar. Zo biedt Limburg een leeromgeving voor gebiedsgericht en domeinoverstijgend werken. Voor duurzame voortzetting is een langjarige Rijksoverheid nodig.

1

Langjarige zekerheid voor blijvende verandering

In acht Limburgse wijken en dorpen werken gemeenten, maatschappelijke organisaties, kennispartners, politie, woningcorporaties, zorgverzekeraars en Provincie Limburg intensief samen. Zij verbinden hun mensen, kennis en instrumenten en kiezen voor een aanpak die ten minste een generatie wordt volgehouden. ZDaarbij werken zij nauw samen met bewoners. Limburg neemt hierin verantwoordelijkheid en vraagt het Rijk om zich voor ten minste vijftien jaar als langjarige partner aan deze beweging te verbinden. Niet alleen met middelen, maar ook met continuïteit in beleid en samenwerking. Door rijksmiddelen voor wonen, onderwijs, veiligheid, werk en gezondheid waar mogelijk gebiedsgericht te verbinden, kunnen we samen meer bereiken.

2

Een Rijk dat integraal naast Limburg staat

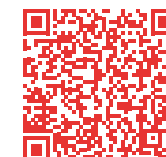
De Limburgse partners werken over grenzen van organisaties en beleidsterreinen heen. De opgaven in de wijken en dorpen laten zich immers niet opdelen langs de grenzen van ministeries. Ook het Rijk moet daarom integraal naast Limburg staan en interdepartementaal samenwerken vanuit de gebiedsopgave. Limburg vraagt om een herkenbaar Rijkskanaal dat de inzet van verschillende ministeries en landelijke programma's kan verbinden. Daarbij is het van belang dat bestaande bestuurlijke structuren en verantwoordelijkheden de beweging niet vertragen, maar ruimte bieden om samen door te pakken. Zo kunnen Rijk en regio als één overheid optrekken, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid maar gezamenlijk gericht op de opgave en de leefwereld van inwoners.

3

Ruimte voor maatwerk en resultaat

Limburg beschikt over veel kennis, betrokken professionals en bewezen aanpakken op het gebied van gezondheid, onderwijs, veiligheid, wonen en bestaanszekerheid. Door deze instrumenten gebiedsgericht te verbinden, kunnen ze nog meer resultaat opleveren. Limburg vraagt het Rijk om middelen uit verschillende landelijke programma's, waar nodig, gezamenlijk in te zetten op de integrale opgave in een wijk of dorp, in plaats van deze uitsluitend langs afzonderlijke beleidsdomeinen in te zetten. Daarnaast vraagt Limburg om beleids-, instrument- en experimenteerruimte. De acht gebieden vormen een lerend netwerk waarin ervaringen en resultaten worden gedeeld zodat succesvolle aanpakken ook elders in Nederland kunnen worden benut.

Meer info
via deze
QR code

Landelijk gebied Limburg

Limburg wil haar Natura 2000-gebieden in goede staat brengen, zonder de leefbaarheid en het economisch perspectief van het landelijk gebied te verliezen. Dit doen we in het kader van het Limburgs Offensief Stikstof (LOS), waarin we samen met gebiedspartijen en ondernemers werken aan stikstofreductie, natuurherstel en een toekomstbestendig landelijk gebied. Een gebiedsgerichte aanpak waarin landbouw, natuur, water en ruimtelijke ontwikkeling in balans worden gebracht, kan als voorbeeld dienen voor heel Nederland.

De landelijke stikstofaanpak is volop in beweging. De Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof werkt aan maatregelen om Nederland van het slot te krijgen, waarbij provincies nadrukkelijk als medeoverheid betrokken zijn. Limburg vraagt daarom om goede afstemming van de Rijksaanpak op de Limburgse situatie, zodat landelijke maatregelen en het LOS elkaar versterken en ondernemers daadwerkelijk perspectief krijgen.

1

De Peel als nationale voorbeeldregio

De Peel is bij uitstek geschikt om te laten zien hoe hoogproductieve landbouw, kwetsbare natuur, hydrologisch herstel en verstedelijkingsdruk in samenhang kunnen worden aangepakt. Het gebied wordt niet voor niets veelvuldig bezocht door landelijke politici en bestuurders die kennis willen nemen van de praktijk en de dilemma's die hier samenkomen.

Limburg wil De Peel verder ontwikkelen als nationale voorbeeldregio voor integrale gebiedsontwikkeling: niet vanuit één sector of één maatregel, maar samen met ondernemers en gebiedspartners. Daarmee kan De Peel concrete lessen opleveren voor de landelijke stikstofaanpak en bijdragen aan herstel van vertrouwen tussen overheid, agrarische sector en regio.

2

Legalisering PAS-melders vraagt om maatwerkzonering als basis voor vertrouwen

De recente landelijke stikstofaanpak biedt perspectief op het opnieuw mogelijk maken van vergunningverlening, waaronder voor PAS-melders en interimmers. Het kabinet erkent daarbij dat juist deze ondernemers al lange tijd in onzekerheid verkeren. Voor Limburg is het essentieel dat deze beweging nu snel leidt tot daadwerkelijke duidelijkheid en legalisering.

Daarbij vraagt Limburg nadrukkelijk om maatwerk in de zonering rond Natura 2000-gebieden. Geen rigoureuze, generieke cirkels op

de kaart met voor ieder gebied dezelfde zonering, maar een aanpak die rekening houdt met de specifieke kenmerken van het gebied, de natuurdoelen, lokale omstandigheden en de bedrijven die er gevestigd zijn. Juist een gebiedsgerichte benadering maakt het mogelijk om effectief stikstof te reduceren zonder ondernemers onnodig te beperken.

Na jaren van onzekerheid hebben boeren behoefte aan betrouwbaar beleid en concreet handelingsperspectief. Zonder oplossing voor PAS-melders blijft het vertrouwen onder druk staan en worden investeringen in innovatie en verduurzaming geremd. Limburg wil daarom samen met het Rijk zorgen dat landelijke maatregelen snel en uitvoerbaar landen in de gebieden, zodat ondernemers die buiten hun schuld in onzekerheid zijn geraakt eindelijk perspectief krijgen.

3

Limburgs Offensief Stikstof: van onderop naar resultaat

Met het Limburgs Offensief Stikstof zetten we samen met onze plattelandspartners in op stikstofreductie en natuurherstel. Met een pakket van gebiedsgerichte en generieke maatregelen willen we Limburg stap voor stap van het slot krijgen. Dat doen we van onderop, samen met ondernemers in de gebieden, met ruimte voor natuur én toekomstbestendig ondernemerschap. Deze Limburgse aanpak wordt ook in politiek Den Haag positief ontvangen en kan als voorbeeld dienen voor de gebiedsgerichte uitwerking van de nationale stikstofaanpak.

Behoud van Limburgs grasland is daar een concreet onderdeel van. Grasland draagt bij aan waterberging, het tegengaan van droogte, natuur- en klimaatdoelen én het verdienvermogen van agrarische bedrijven. Het oplossen van het stikstofprobleem mag daarbij niet leiden tot een grotere wateronveiligheid. Behoud van grasland is daarom niet alleen van belang voor landbouw en natuur, maar

nadrukkelijk ook voor de waterveiligheid in Limburg. Door grasland gericht te behouden en tegelijkertijd stikstofreductie en natuurherstel te realiseren, laat Limburg zien dat natuurherstel en agrarisch perspectief hand in hand kunnen gaan. Zo koppelt het LOS nationale doelen aan maatregelen die uitvoerbaar zijn en draagvlak hebben in het gebied.

Tegelijkertijd kan de Limburgse stikstofopgave niet los worden gezien van de grensligging van onze provincie. Circa 70% van de stikstofdepositie in Limburg is afkomstig uit het buitenland. Zelfs wanneer alle Limburgse bronnen zouden worden weggenomen, betekent dit dat op verschillende plekken nog steeds niet aan de benodigde waarden kan worden voldaan. Een effectieve aanpak vraagt daarom nadrukkelijk om grensoverschrijdende samenwerking. Limburg vraagt de minister en Limburgse bestuurders om de samenwerking met Duitsland, Vlaanderen en Wallonië te intensiveren en gezamenlijk werk te maken van stikstofreductie en natuurherstel. Alleen met een aanpak die over de landsgrenzen heen kijkt, kan de stikstofopgave in Limburg structureel worden opgelost.

Meer info
via deze
QR code

Limburgse Defensie Agenda

Met de Limburg Defensie Agenda 2026-2027 zetten Limburg en Defensie de stap van aanbod naar actie. Wat begon met een uitgestoken hand, is uitgegroeid tot een strategisch partnerschap waarin militaire en civiele kracht elkaar versterken. Limburg verbindt ruimte en infrastructuur aan maakindustrie, logistiek, kennis, innovatie en talent en levert daarmee concreet aan de groei en inzetbaarheid van de krijgsmacht.

Met haar ligging tussen België en Duitsland, bestaande militaire aanwezigheid en de technologische as Eindhoven-Born-Geleen heeft Limburg bovendien een strategische positie in Nederland en Europa. De ambitie is helder: Limburg verder ontwikkelen als toonaangevend defensie-ecosysteem voor productie, innovatie, militaire mobiliteit en weerbaarheid.

1

Van ruimte voor Defensie naar gezamenlijke uitvoering

De samenwerking rond het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) krijgt concreet vorm. De Weerterheide is definitief aangewezen als oefenterrein en voorkeurslocatie voor een oefendorp, Weert heeft prioriteit voor terugkeer als garnizoensstad en Vredepeel is een prioritaire locatie voor energiezuikerheid.

Limburg wil deze samenwerking nu verder verankeren en versnellen, onder meer rond bereikbaarheid en energiezuikerheid van defensie-locaties, opslag van materieel en militair medegebruik van Maastricht Aachen Airport. Daarbij werken provincie, Defensie en betrokken gemeenten toe naar concrete afspraken en investeringen.

2

Limburg als defensiecluster voor innovatie én productie

Limburg beschikt inmiddels over een vrijwel complete defensie-waardeketen: van slimme materialen op Chemelot en innovatie via MINDbase en Brightlands tot grootschalige productie bij VDL Born en toepassingen rond Maastricht Aachen Airport (MAA). De volgende stap is om innovaties sneller van ontwikkeling naar daadwerkelijke serieproductie te brengen.

Met MINDbase, Brightlands, MAA en VDL Defentec als ankerpunten wil Limburg daarom volwaardig partner zijn in het Nationaal Programma Defensie Industrie en Innovatie. VDL Born ontwikkelt zich daarbij tot defensiecluster voor onder meer drones en autonome systemen. Zo draagt Limburg direct bij aan Nederlandse en Europese productiecapaciteit en strategische autonomie.

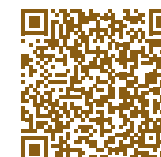
3

Strategische corridor voor talent, logistiek en weerbaarheid

Limburg verbindt defensieproductie aan mensen én militaire mobiliteit. De provincie stimuleert de werving voor technische beroepen door onderwijs, overheden, regionale bedrijven en toeleveranciers met elkaar te verbinden. MBO, HBO en universiteit ontwikkelen samen met het bedrijfsleven technische en logistieke opleidingstrajecten, onder meer rond drones, mechatronica, autonome systemen en techniek. De provincie faciliteert daarbij de verbinding met bedrijven en kan een actieve rol spelen bij het stimuleren en faciliteren van werknemers om reservist te worden.

De ligging tussen België, Duitsland en het Ruhrgebied maakt Limburg daarnaast tot een logisch zuidelijk knooppunt voor militaire mobiliteit en host nation support. Spoor, weg, binnenhavens en Maastricht Aachen Airport kunnen gezamenlijk bijdragen aan snelle verplaatsing van mensen en materieel. Daarmee bouwt Limburg samen met Defensie aan een regio die economisch sterker én militair en maatschappelijk weerbaarder wordt.

Meer info
via deze
QR code

Trinationaal onderwijs, kennis en arbeidsmarkt

De regionale kennis- en onderwijsinstellingen (wo, hbo en mbo) in Limburg zijn cruciaal voor de arbeidsmarkt, brede welvaart en economische kracht van Limburg én Nederland. Limburg ligt daarbij in het hart van een grensoverschrijdend ecosysteem van Nederland, België en Duitsland, met binnen circa 30km van Zuid-Limburg vijf universiteiten en elf hogescholen en ruim 200.000 studenten. Onderwijs, kennis, innovatie en arbeidsmarkt komen hier samen met het bedrijfsleven en de Brightlands campussen.

De landsgrenzen beperken echter nog te vaak deze potentie. Verschillen in bekostiging, diploma-erkenning, stages en regelgeving belemmeren studenten, onderwijsinstellingen en werkgevers. Limburg wil daarom samen met het Rijk werken aan een arbeidsmarkt zonder grenzen, waarin talent, opleidingen en kennis beter worden benut en de grens van belemmering naar kans verandert. Dit met als doel om de agglomeratiekansen die onze regio biedt optimaal te benutten.

1

Behoud en versterking van regionaal opleidingsaanbod

Limburg investeert in de toekomst van grensoverschrijdend trinationaal onderwijs. Trinationaal onderwijs draait om grensoverstijgende samenwerking tussen onderwijsinstellingen uit Nederland, Duitsland en België. Hiervoor vraagt Limburg om structureel (juridisch) maatwerk voor grens- en krimpregio's om een sterk mbo-, hbo- en wo-aanbod te behouden. Dat betekent dat er voldoende ruimte ontstaat voor Nederlands-, Engels-, Duits- en Franstalige opleidingen en een bekostiging die rekening houdt met demografische krimp én de grensoverschrijdende functie van het Limburgse onderwijs.

Ook bij macrodoelmatigheid moet de internationale arbeidsmarkt en maatschappelijke behoefte van de grensregio worden meegewogen. Structurele bekostiging moet daarbij in de plaats komen van opeenvolgende tijdelijke subsidies en tenders. Zo blijven cruciale opleidingen beschikbaar en kan Limburg talent opleiden, aantrekken en behouden voor sectoren met grote arbeidsmarktkrapte.

2

Maatwerk en experimenteerruimte voor tri-nationaal onderwijs

Limburg wil trinationaal onderwijs van pilot naar structurele praktijk brengen. Vijf universiteiten en elf hogescholen uit de Euregio Maas-Rijn werken al aan curricula waarmee studenten binnen één opleiding in Nederland, België en Duitsland kunnen studeren. De volgende stap vraagt ruimte in nationale regels en bekostiging.

Limburg vraagt het Rijk daarom om experimenteer- en beleidsruimte voor trinationale curricula, diploma-erkenning, meertalige en modulaire opleidingen, stages en leerwerktrajecten. Daarbij is langjarige borging nodig: grensoverschrijdende samenwerking vraagt een perspectief van 10 tot 20 jaar, zodat onderwijsinstellingen en werkgevers daadwerkelijk kunnen investeren. Zo kan Limburg proeftuin zijn voor een Europese kennis- en arbeidsmarkt waarin landsgrenzen steeds meer stippelgrenzen worden.

Limburg wil dé euregio zijn waar modern onderwijs over grenzen wordt georganiseerd en waar het beste uit regionale kennis ten goede komt aan inwoners en bedrijven.

3

Leven Lang Ontwikkelen (LLO) via regionale infrastructuur

Het ontwikkelen van bestaand talent is minstens zo belangrijk als het aantrekken van nieuw talent. Limburg verbindt daarom initieel onderwijs, bij- en omscholing en werkplekleren en werkt met onderwijsinstellingen en werkgevers aan flexibele leerpaden, modulaire opleidingen en praktijkgericht leren, ook over de grens.

Om deze aanpak structureel te maken, vraagt Limburg het Rijk om LLO als publieke taak duurzaam te ondersteunen en te investeren in structurele regionale samenwerking in plaats van tijdelijke programma's. Daarnaast is samenhangende Rijksregie nodig over onderwijs, arbeidsmarkt, economie en grensoverschrijdende samenwerking, met één herkenbaar aanspreekpunt voor de regio en structurele middelen voor governance, programmamanagement en kennisontwikkeling.

Meer info
via deze
QR code

Einstein Telescope

De Einstein Telescope is een internationaal project dat Nederland, België en Duitsland de kans geeft om zich te positioneren als wetenschappelijke en technologische koploper. De mogelijke vestiging van deze unieke faciliteit in Zuid-Limburg biedt enorme kansen op het gebied van kennis, economie, grensoverschrijdende samenwerking en Europese positionering.

De baanbrekende ondergrondse detector kan zwaartekrachtgolven meten die Einstein al een eeuw geleden voorspelde. De verwachting is dat het baanbrekende resultaten gaat leveren op wetenschappelijk gebied over ons universum. Nederland heeft reeds 870 miljoen euro gereserveerd uit de tweede ronde van het Nationaal Groeifonds, bijna eenderde van het verwachte totaalbedrag. Samen met België en Duitsland wordt een bidbook ingediend. In 2027 bepalen de in het project deelnemende Europese landen waar de Einstein Telescope komt.

1

Europese wetenschappelijke topregio

De Einstein Telescope versterkt de grensregio van Nederland, België en Noordrijn-Westfalen als dé grensoverschrijdende Europese hotspot voor wetenschap, hightech en data-innovatie. In aanloop naar het project wordt de Einstein Academy ontwikkeld om het middelbaar en hoger beroepsonderwijs aan te laten sluiten bij de wetenschappelijke ontwikkelingen en de toekomstige vraag uit het bedrijfsleven voor hoogwaardig opgeleid personeel. De Einstein Academie zoekt ook de samenwerking binnen de Euregio op het vlak van onderwijs en arbeidsmarkt. Dit versterkt Nederland binnen de Europese samenwerking en strategische kennisinfrastructuren, en sluit aan bij het streven naar strategische autonomie en sleuteltechnologieën. Hiervoor heeft het Rijk reeds 42 miljoen euro beschikbaar gesteld.

2

Nationale prioriteit met internationale impact

Behoud van de Einstein Telescope als nationale prioriteit is essentieel voor de strategische autonomie van Nederland op het gebied van kennis, technologie en innovatie. Het project versterkt Europa's internationale positie en invloed. Verankering en garantiestelling van de gereserveerde middelen uit het Nationaal Groeifonds zijn daarbij cruciaal. Dit ondersteunt kabinetsdoelen op het gebied van big science, AI, dataveiligheid en sluit aan bij het Groeifonds en het strategisch technologiebeleid.

3

Economische motor voor talent, campus en regio

Binnen de grensregio van Nederland, België en Duitsland groeit een Europese topregio voor hightech en innovatie. Met de mogelijke komst van de Einstein Telescope en de Jupiter computer als meest krachtige computer van Europa, wordt onze grensregio een krachtige motor voor economische groei, talentontwikkeling en campus-versterking. (Tri)nationale samenwerking is nu cruciaal om Europa technologisch zelfstandig en toekomstbestendig te maken. Dit draagt bij aan regionale spreiding van groei, brede welvaart en versterking van de kenniseconomie buiten de Randstad, en sluit aan bij nationale innovatie- en regiobalansdoelen.

Meer info
via deze
QR code

Contact

Heeft u vragen of behoefte aan een nadere toelichting?
Laat het ons dan weten, we gaan graag met u in gesprek!
U kunt contact opnemen met het team Public Affairs van
Provincie Limburg via publicaffairs@prvlimburg.nl of via
043-389 9999.

